

НЕОБХІДНІСТЬ СТАБІЛІЗАЦІЇ ТА ФОРМУВАННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ВИНОГРАДАРСЬКО - ВИНОРОБНОГО ПІДКОМПЛЕКСУ

Постановка проблеми. Виноградарсько - виноробний підкомплекс – важлива складова АПК економіки України, яка має важливе народногосподарське значення, наділена могутнім експортним потенціалом і бюджетоформуєчим чинником як регіонального, так і державного масштабу. На сьогодні важливим є необхідність стабілізації та формування стійкого розвитку підприємств підкомплексу, виведення галузі на міжнародний рівень, особливо в умовах приєднання до СОТ.

Огляд останніх досліджень. Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що до вирішення проблеми розвитку виноградарсько – виноробного підкомплексу України зверталися багато вчених: А.М. Авідзба, О.М. Гаркуша, В.А. Загоруйко, О.Д. Лянный, І.Г. Матчина, Л.М.Шабліста, В.А. Рибінцев, О.В.Шебаніна та інші. Та деякі питання залишаються не до кінця розглянутими і дослідженими, а поки ще незадовільний стан цієї галузі та інтенсивне просування до світового економічного простору вимагає її постійного наукового супроводу.

Постановка завдання. Мета цієї роботи полягає в оцінці стану, визначенні тенденцій розвитку виноградарсько - виноробного підкомплексу південного регіону та пропозиції заходів щодо підтримки розвитку виноградарсько-виноробної галузі в умовах членства України в СОТ.

Виклад основного матеріалу. Успішність розвитку галузей даного підкомплексу в Україні залежить від багатьох передумов, які дозволяють зробити продукцію підкомплексу конкурентоспроможною не тільки на внутрішньому, а й на зовнішньому ринках. Політика держави щодо діяльності підприємств АПК на шляху інтеграції до світової економічної системи, зіткнулася з проблемою забезпечення стабільності системи в цілому та підприємств виноградарсько - виноробного підкомплексу окремо. Слід зазначити, що стабільність економічного стану не можна сприймати, як інертність, а навпаки, маєтись на увазі здатність економічної системи до гнучкого реагування на зовнішню дію і постійність ефективного функціонування.

Сучасний стан виноградарсько-виноробного підкомплексу регіону, його перспективи розвитку, традиції, вживання вина, розташування і зовнішньоекономічні зв'язки необхідно розглядати в історичному ракурсі. З історії національної економіки відомо, що виноградарство і виноробство тривалий час були найбільш доходними та пріоритетними галузями, одними з найважливіших складових агропромислового комплексу України, які забезпечували стабільні грошові надходження не тільки до підприємств підкомплексу регіону, а й до державного бюджету.

В найбільш урожайні роки в Україні вироблялося майже 30% загального обсягу виробництва винограду в СНД та 4% країн Європи, що дозволяло забезпечувати високий рівень споживання винограду та продуктів його переробки населення країни.

Результати дослідження динаміки найважливіших економічних показників функціонування підприємств виноградарсько-виноробного підкомплексу України показали, що в останні роки він зазнав глибокої економічної кризи. Проаналізувавши показники розвитку були визначені чинники, які вплинули на занепад підприємств галузі, це насамперед цілий ряд суттєвих помилок з боку держави, які заключаються в непродуманій цінній та податковій політиці, розбалансованості фінансово-кредитної системи, засилля неякісної, але дешевої продукції із закордону та інше. Все це в поєднанні з природними катаклізмами останніх років призвело до кризових явищ в підкомплексі, знизило його конкурентоспроможність, суттєво погіршило економічну ефективність. Держава відсторонилася від підтримки таких господарств, не регулює

ринок збуту їх продукції, не впливає на експортно - імпорتنі операції, що в умовах ринкової економіки, особливо в умовах трансформації до СОТ, вкрай важливо.

Результати непродуманих і некомпетентних дій державних структур привели до цілого ряду негативних наслідків, а саме: зменшилися площі виноградників; зниження обсягів виробництва та переробка і споживання винограду; відсутність відтворення виноградних плантацій; втрата системи розсадництва та ін.

Так, площа виноградних насаджень у сільськогосподарських підприємствах України у 2008 р. скоротилася майже втричі порівняно з 1990 роком.

Щодо регіонального виноградарсько – виноробного підкомплексу, то виноградарство Херсонської області спеціалізується на вирощуванні технічних сортів винограду. Взаємозв'язок між галузями виноградарства і виноробства завжди був і залишається дуже тісним, а значить і проблеми, які існують у виноградарстві, прямо впливають на обсяги та вартість виробленої виноробної продукції.

Аналіз продуктивності виноградних насаджень показує, що низький рівень урожайності виноградників викликаний високою зрідженістю, недосконалим розміщенням та їх старінням. Проведеними розрахунками ефективності виробництва винограду, враховуючи нормативний рівень витрат, доведено, що на сьогодні воно ефективно при урожайності не менш, ніж 50 ц/га. Якщо останніми роками позитивної тенденції виробництва винограду підприємствами Херсонської області не відзначено, то об'єми виробництва вина зросли до 5 млн. дал, проте казати про кардинальне поліпшення ситуації на ринку херсонських вин поки не доводиться.

В Україні товарним виноградарством займаються в основному в Одеській, Миколаївській, Херсонській, Закарпатській областях та Автономній Республіці Крим, де виробляється від 92 до 97 % загального об'єму винограду країни. Основними видами продукції підкомплексу є виноград та продукти його переробки (соки, вина, коньяки, шампанське тощо), які характеризуються високою цінністю і користуються попитом на споживчому ринку. Займаючи незначну питому вагу в площі сільськогосподарських угідь (від 0,9% в Миколаївській і Херсонській областях, до 4,4% - в АР Крим), ця галузь і сьогодні суттєво впливає на рівень соціально-економічного розвитку регіонів України. Продукція виноградарства та виноробства має виняткове значення для підвищення якості життя населення України, бо є важливими складовими повноцінного і раціонального харчування.

За результатами проведених досліджень показників виробництва вина виноградного в цілому по Україні та в розрізі областей (АР Крим, Миколаївська обл., Одеська обл., Херсонська обл.), можна зробити висновок, що незважаючи на кризу, темп приросту виробництва з 2005 р. по 2009 р. має незначну позитивну динаміку майже по всім областям (табл. 1., рис.1).

Таблиця 1

Виробництво вина виноградного по південному регіону України за 6 міс. 2005-2009 р.р. тис.дал

Регіон	Січень – червень 2009	Січень – червень 2008	Темп росту/пониження 2009/2008	Січень – червень 2007	Темп росту/пониження 2008/2007	Січень – червень 2006	Темп росту/пониження 2007/2006	Січень – червень 2005	Темп росту/пониження 2006/2005
Всього по Україні	11256,3	10450,5	107,7	9163	114,5	6 773	95,6	7537	109,5
АР Крим	3516,87	3317,07	103,6	3166	104,7	1 433	118,4	1671	102,0
Миколаївська обл.	1815,5	1648,0	110,2	1264	130,4	1 242	80,9	1014	137,4
Одеська обл.	3682,7	3033,0	121,4	2305	133,4	1 858	100,4	2020	109,1
Херсонська обл.	234,6	159,4	147,2	186	86,6	149	83,9	223	82,1

На нашу думку, відродження виноградарсько-виноробного під комплексу повинно йти через комплексний підхід досягнення економічної стабілізації обумовлений розробкою програми виважених заходів, спрямованих на вихід із кризи, відродження підприємств підкомплексу та їх перехід до стратегії економічного зростання. Розробка термінових і радикальних заходів, системи концептуальних і стратегічних заходів їх впровадження на рівні держави та самих підприємств підкомплексу, дадуть можливість їм в подальшому ефективно розвиватися в умовах ринкової економіки, мати стійке фінансове становище, включаючи наявність у них необхідних обігових коштів, досягнення високого рівня рентабельності, бути конкурентоздатними.

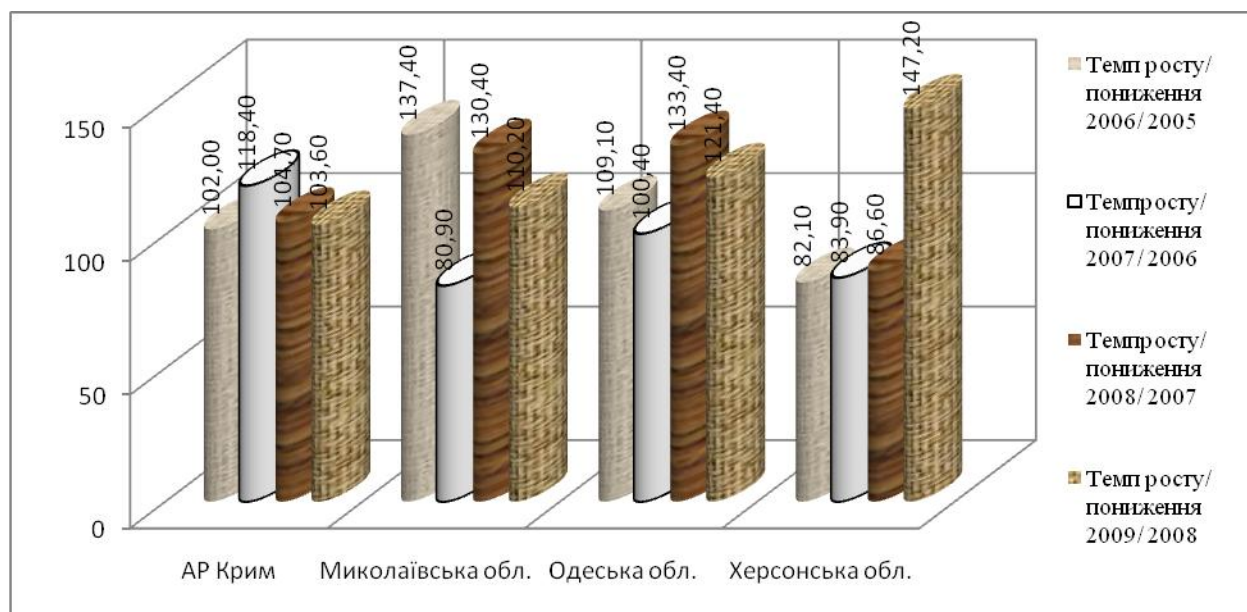

Рис. 1. Схема темпа росту/пониження виробництва вина за 6 міс. 2005 - 2009 р.р.

Для вирішення даної проблеми необхідно чітко визначити структуру виноградарсько - виноробного підкомплексу, його характерні риси, специфічні особливості виробництва продукції, взаємозв'язок з іншими галузями тощо.

Визначення поняття «виноградарсько-виноробний підкомплекс» в економічній літературі автори подають по різному. На нашу думку, визначення подане Сілецькою Н.В., найбільш оптимальне. Автор визначає, що - це спеціалізований продуктивний підкомплекс АПК, який включає вертикально інтегровані структури по розсадництву, виноградарству, переробці, інфраструктурному забезпеченню та реалізації готової

продукції, що розташовані на компактній території та поєднані різноманітними виробничо-економічними відносинами і зв'язками.

Дане розуміння складу та структури виноградарсько-виноробного підкомплексу дозволяє: по – перше, більш змістовно оцінити усі аспекти його функціонування і розвитку у їх взаємозв'язку, зрушення та наслідки реформування підкомплексу; по – друге, здійснити аналіз ефективності розвитку та забезпечення фінансової стабільності; по – третє, розробити пріоритетні напрями удосконалення та економічні механізми регулювання розвитку виноградарсько-виноробного підкомплексу регіону для забезпечення його фінансової стабільності в умовах трансформації до СОТ.

Для комплексної оцінки, розробки перспектив розвитку підприємств виноградарсько-виноробного підкомплексу, нами застосовано системно-структурний підхід, який дає можливість не тільки детально оцінити весь процес, а й зробити прогноз, визначити наслідки для підприємства в майбутньому.

Комплексна система ведення фінансово-господарської діяльності підприємств підкомплексу являє собою сукупність взаємозв'язаних законодавчо-нормативних, організаційно-господарських, агротехнологічних підсистем, регулюючих виробництво, якість, транспортування, зберігання та оборот продукції, вибір стратегії управління підприємством, забезпечення його фінансової безпеки.

На нашу думку, можна виділити ще декілька факторів, які впливають на рівень фінансової стабільності підприємства в цілому:

- 1) низька купівельна спроможність населення;
- 2) наявність ринку дешевого міцного алкоголю, фальсифікату і контрабанди;
- 3) втрата минулих ринків збуту (головним чином російського).

При дослідженні проблем теперішнього стану раніше рентабельних галузей АПК (виноградарства та виноробства), на наш погляд, можна визначити наступні причини.

По-перше, не відповідає сучасним вимогам оснащення виноробних підприємств технологічним устаткуванням та вкрай недостатнім є рівень механізації робіт у виноградниках, який до того ж має чітко виражену тенденцію до зниження. Особливо він знизився за останні 5 років, коли парк машин практично не поновлювався, хоча в Україні розроблені і вже мали бути поставлені на серійне виробництво понад 30 найменувань спеціальної техніки для догляду за виноградниками. Проте через відсутність коштів у виноградарських господарствах машинобудівні підприємства перепрофільовують своє виробництво на випуск іншої продукції або згортають його взагалі. Інші ж підприємства пропонують, непропорційно високі стосовно продукції виноградарства, ціни на машини, устаткування, паливно-мастильні матеріали, засоби захисту рослин, добрива та інші матеріали. Ціни ж на виноград дуже низькі, щоб за сучасного рівня інтенсивності відшкодувати необхідні виробничі витрати. Такий значний ціновий диспаритет зробив практично недоступним для виробників винограду придбання виробничих ресурсів (техніки, засобів захисту рослин, добрив та інших матеріалів). Це в свою чергу призводить не тільки до погіршення рівня догляду за виноградниками, а й до зниження їх продуктивності та прибутковості. Серед перешкод швидкому відновленню виробництва можна назвати поточну високу процентну ставку по кредитах на українському ринку за необхідності значного оновлення матеріально-технічної бази і впровадження сучасних технологій виробництва.

По-друге, скорочення державної підтримки розвитку виноградарства та значне підвищення вартості робіт по створенню насаджень.

По-третє, розбалансованість ринку збуту винограду. За останні роки Україна з експортера перетворилась на імпортера цієї продукції, тоді як сусідня Польща 60% валового збору продукції експортує в інші країни (переважно в Росію). Україна ж експортує лише 4% виробленої продукції.

Основною причиною відсутності великого експорту є значне зниження виробництва, що відбулося за останні роки, відсутність значних партій товару високої якості, невідповідність вживаних внутрішніх стандартів світовим.

По-четверте, відсутність зацікавленості у вітчизняних та зарубіжних інвесторів вкладати кошти у виробництво, де витрати починають окупуватися не раніше, ніж через 5-6 років. Щорічна потреба в коштах для створення багаторічних насаджень та будівництва зрошувальних систем необхідно мільйони гривень. Адже, для відновлення виноградників, які гинуть від морозів взимку, власних коштів абсолютна більшість господарств, при їх сучасному виробничо-фінансовому стані, не має. Недоступними для них залишаються і банківські кредити з їх високими ставками.

Провівши оцінку показників стану фінансових ресурсів (кредитів банку - підприємствам АПК), можна стверджувати, що у 2009 році (на 11.06.09) підприємствами агропромислового комплексу залучено кредитів на суму 1959,9 млн. грн., що становить 25 % до залучених у відповідному періоді попереднього року (рис.2). Кредити залучили 936 підприємств (2008 р.- 7800 підприємств, 2007 р.- 8400 підприємств).

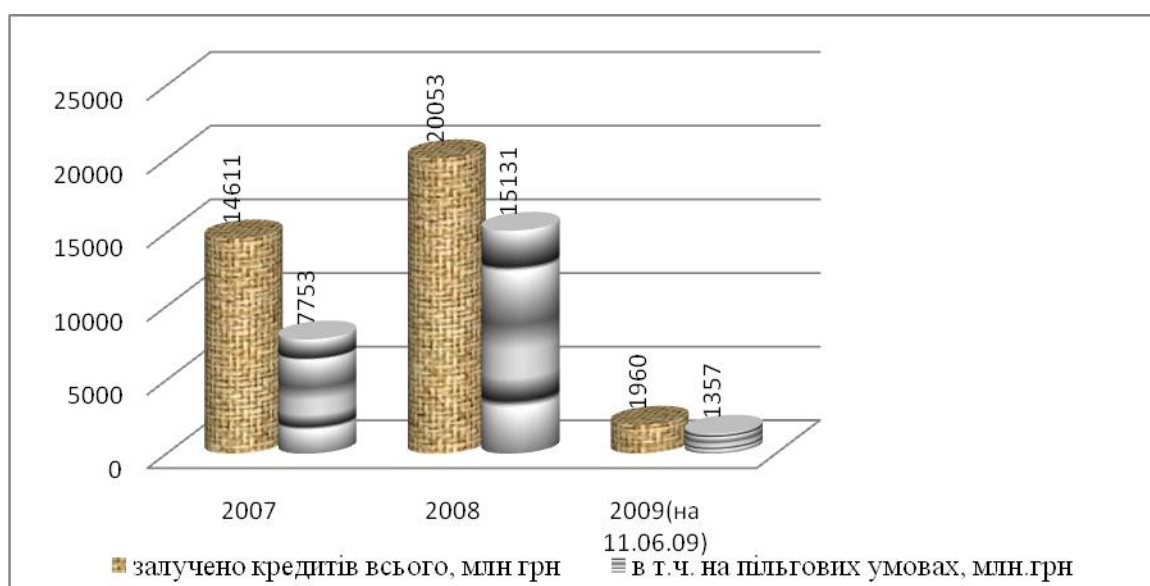

Рис.2. Стан залучення кредитних ресурсів підприємствами АПК, млн. грн.

Процентні ставки за кредитами банків становили від 16,5 до 30 відсотків. У регіони спрямовано кошти на здійснення фінансової підтримки підприємств агропромислового комплексу через механізм здешевлення кредитів у сумі 193,8 млн. гривень (на погашення кредиторської заборгованості за 2008 рік). Позичальникам перераховано 187,6 млн. гривень, залишок коштів – 6,2 млн. гривень. Пролонговано кредитних ресурсів на суму 2932,6 млн. грн., що становить 73% від обсягу кредитів, які потребують пролонгації до 1 січня 2010 року (4000,9 млн. грн.). Пролонгували кредити 1374 підприємства.

За результатами дослідження статистичних даних, інвестиції у виноградарство вливаються досить в'яло. Гроші вкладаються головним чином в ординарне вторинне виноробство, обіг коштів в якому рідко перевищує один рік, а віддача від винограднику настає не раніше 3-5 років з моменту закладки, і заморожувати кошти на великий строк спонсорів мало. Середній зріст вітчизняних виноградників 12-15 років, це майже старий вік. За останні роки закладається немало нових виноградників, але старих розкорчовується ще більше. Зарубіжні інвестори не хочуть вкладати гроші у розвиток української сировинної бази. У Європі зараз перевиробництво - 300 млн. дал виноматеріалів, а тому

вона більш зацікавлена сьогодні в ринку збуту готової продукції, ніж у відновленні числі б то не було виноробної промисловості.

Проблему джерел фінансування для відтворення багаторічних насаджень необхідно вирішувати шляхом запровадження ефективнішого податкового законодавства. Подовження Закону України «Про 1% - ний збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства» до 2025 р. дозволить направити додаткові кошти на розвиток галузі економіки, концентрації фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, виробничого і науково-технічного потенціалу для розв'язання головних проблем галузі.

Суттєвим джерелом фінансування виноградарства та виноробної промисловості можуть бути акцизні збори від реалізації винопродукції.

Так, з 01 серпня 2009 р. вступив в силу Закон України № 1202-VI «Про внесення змін в деякі закони України з питань акцизного збору», який підвищує акцизний збір на виноробну продукцію. Відповідно ставки акцизного збору на виноробну продукцію наступні: на ігристі та газовані вина зріс в 1.5 рази – з 1.6 грн. до 2.5 грн. за 1 літр; на рівні минулого року діють ставки на вина натуральні з доданням спирту - 0,50 грн. та вермути - 2,6 грн. за 1 л продукції; на вина напівсухі і напівсолодкі ставка зменшилась з 0.25 грн. до 0.01 грн. за 1л.

Надходження акцизного збору від реалізації вітчизняних алкогольних напоїв постійно збільшується пропорційно збільшенню ставки акцизного збору: 2005 р.- 2.3 млрд.грн., 2006 р. – 2.8 млрд.грн, 2007 р. – 3.2 млрд.грн, 2008 р. – 3. млрд.грн 9, за 4 міс. 2009 р. – 1.06 млрд.грн. Крім того, передбачено кожного року, починаючи з 2010 р. проведення індексації ставок акцизного збору на етиловий спирт та алкогольні напої в залежності від індексу споживчих цін за попередні 12 місяців.

На думку влади, дана необхідність змін по ставкам акцизного збору, продиктована гармонізацією українського законодавства до вимог і норм СОТ. Але на думку представників Асоціації «Виноградарі та винороби України», що постійні намагання необгрунтовано збільшити акцизні збори на натуральні виноградні кріплені вина, які лобіюються окремими виробниками міцного алкоголю, не враховують наступне, що виноградарство та виноробство України є взаємопов'язаними галузями сільськогосподарського виробництва та деякі знаходяться на етапі становлення. Вони мають свої особливості - виробництво в них є надзвичайно складним, тривалим у часі, з великими втратами і значними витратами ручної праці.

Намагання збільшити акцизний збір, впроваджені у попередні роки, вже мали значні негативні наслідки для галузі. Так, наприклад, у 2004 році вже було здійснено підвищення ставок акцизного збору на натуральні виноградні кріплені вина (крім марочних) до 0,10 коп. за 1 об'ємний відсоток спирту в 1 літрі. За два місяці після підвищення ставки акцизного збору обсяги надходжень від оподаткування цим збором зменшилися на 40-45 відсотків. Тому, відповідним Законом України підвищення ставок акцизного збору на кріплені натуральні виноградні вина було терміново скасовано. В той же час, ставки акцизного збору на плодове вина залишилися підвищеними. У результаті зазначених дій виробництво виноградних вин продовжує розвиватись, а виробництво плодово-ягідних вин практично зникло за три роки. Разом із знищенням виробництва плодово-ягідних вин прийшло в занепад вирощування плодово-ягідної продукції, адже у виробництві плодкових вин використовується понад 50 відсотків некондиційної плодово-ягідної продукції.

Крім того, після вступу до СОТ, виноградарські та виноробні підприємства стали найбільш вразливими національної економіки і потерпають найбільше, оскільки тепер їм нав'язують такі умови, за яких без державної підтримки національна виноградарська та виноробна галузь зникне.

Винороби та виноградарі України гостро відчувають виклики світової економічної кризи. Розділяючи соціальну відповідальність перед суспільством, як компромісний варіант, представники Асоціації «Виноградарі та винороби України», пропонували

збільшення ставок акцизного збору на кріплені виноградні натуральні вина з 0,50 грн. до 0,80 грн. за 1 літр. Такі ставки убезпечать виноградарську та виноробну галузь України від руйнування і створять певний баланс на ринку, захистять вітчизняного виробника та дозволять їм зберегти виробництво і робочі місця в сільській місцевості. Нові ж зміни у законодавстві приведуть галузь до руйнування, а людей до безробіття та зубожіння.

На сьогодні є майже усі передумови для якісного виноробства: великі господарства (що в наших умовах полегшує контроль якості вин, які виробляються в регіоні), достатньо значні площі виноградників з правильним підбором сортів і районів вирощування, сприятливі природні умови. Але до цього ще необхідно сприятлива державна економічна політика (як у розвинутих виноробних країнах ЄС), компетентний підхід до справ, приплив приватного капіталу в галузь, і, звичайно, повна економічна самостійність господарств (що можна досягти шляхом приватизації).

Агропромисловий комплекс південних областей України з його природно кліматичними умовами, вставленими традиціями виноградарства та виноробства мають велике економічне значення. Ці галузі істотно впливають на рівень соціально-економічного розвитку півдня України.

Для забезпечення фінансової стабільності підприємств виноградарсько – виноробного під комплексу, для поліпшення ефективності виробництва продукції, підвищення економічних показників фінансово - господарської діяльності підприємства (конкурентоспроможності, рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості) необхідно розробляти певні заходи.

Так, ефективність заходів з виробництва вина визначається показниками підвищення працездатності, зниження собівартості продукції, підвищення ступеня використання виробничих потужностей, основних виробничих фондів і обігових коштів, підвищення рівня рентабельності виробництва.

На нашу думку, для підвищення ефективності діяльності та забезпечення стабільності підприємства, необхідно розробити заходи по впровадженню передових та найбільш прогресивних технологій виробництва: впровадження нової і модернізація існуючої техніки; покращення використання матеріальних ресурсів; покращення якості продукції та зовнішнього її оформлення; покращення використання виробництва потужностей; впровадження передових технологій; раціоналізація і здешевлення транспортування сировини та інше.

Висновки. В останнє десятиріччя в галузі виноградарства та виноробної промисловості нагромаджено унікальний науково-технічний потенціал, що вкрай важливо для їх інтенсивного розвитку, який через відсутність коштів не може бути реалізований. Об'єктивно оцінюючи стан і тенденції розвитку виноградарсько-виноробного підкомплексу АПК, слід зазначити, що в країні є можливості для відродження і подальшого піднесення галузей виноробства та виноробної промисловості.

Враховуючи необхідність стабілізації та подальшого розвитку виноградарства, в Україні, відповідно до Закону України «Про виноград і виноградне вино» Міністерством аграрної політики України у 2008 році було розроблено концепцію розвитку галузі на підставі результатів наукових досліджень, проведених у Національному науковому центрі «Інститут виноградарства і виноробства ім. В.С.Таїрова» та Національному інституті винограду і вина «Магарач». Мета цієї концепції - формування стійкого розвитку виноградарства і виноробства України на перспективу, орієнтованого на збільшення обсягів виробництва продукції виноградарства, підвищення її конкурентоспроможності та економічної ефективності.

З метою запобігання можливих негативних наслідків в роботі виноградарсько-виноробної галузі, пов'язаних зі вступом України до СОТ, та враховуючи рішення, прийняті на нараді з представниками галузевих наукових закладів та спеціалізованих підприємств, Міністерством аграрної політики 14 листопада 2008 року за №755 було

видано наказ «Про затвердження заходів щодо підтримки розвитку виноградарсько-виноробної галузі в умовах членства України в СОТ».

З метою захисту українського ринку виноробної продукції в умовах СОТ вкрай необхідно здійснити вказані заходи. Деякі з них вже впроваджено в життя: проведено Конгрес садівників, виноградарів та виноробів України у м. Одеса; підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України "Про приєднання до нової Угоди про Міжнародну Організацію виноградарства та виноробства"; проводиться робота зі створення виноградного кадастру; створено винну інспекцію в Україні тощо.

Крім того передбачається:

- закупівля необхідної сільсько-господарської техніки для виконання робіт у насадженнях плодкових, ягідних культур та винограду на умовах фінансового лізингу та/або компенсації відсоткових ставок цільових кредитів на придбання спеціалізованої імпоротної техніки;
- доповнення переліку нової сільськогосподарської техніки та обладнання іноземного виробництва, аналоги яких не виробляються в Україні та які закуповуються сільськогосподарськими підприємствами через механізм здешевлення кредитів, списком спеціалізованої техніки, яка застосовується у садівництві та виноградарстві;
- встановлення ставок імпортного мита на ввезення готової виноробної продукції на рівні, що існував до вступу України до СОТ;
- при переговорному процесі з СОТ внести пропозицію щодо вилучення імпорту молдавського винограду технічних сортів з режиму вільної торгівлі;
- впровадження в Україні програми підтримки розвитку аграрного сектору, яка дозволить здійснювати модернізації виноробної галузі за рахунок коштів Євросоюзу в якості компенсації за отриманий додатковий ринок;
- зміни обов'язків по сплаті акцизного збору виробниками виноробної продукції: замість сплати на третій робочий день після здійснення обігу з реалізації установити обов'язок здійснювати сплату на дев'яностий день після здійснення обороту з реалізації;
- стимулювання експортерів садівничої та виноградно-виноробної продукції;
- послідовно відстоювати позицію по захисту інтересів українських виробників шампанського, коньяку та інших найменувань виноробної продукції в переговорному процесі з представниками СОТ щодо збереження цих назв на відповідний перехідний період.

Втілення в життя запропонованих заходів позитивно вплинуть на подальший розвиток виноградарства та забезпечать фінансову стабільність підприємств виноградарсько – виноробного підкомплексу України.

Анотація

В статті представлено оцінку стану, визначено тенденції розвитку виноградарсько - виноробного підкомплексу південного регіону та пропозиції заходів щодо підтримки розвитку виноградарсько-виноробної галузі в умовах членства України в СОТ.

Ключові слова: Виноградарство, виноробство, заходи державного регулювання, світова організація торгівлі (СОТ), виноробна галузь.

Аннотация

В статье представлена оценка состояния, определены тенденции развития виноградарско - винодельческого подкомплекса южного региона и предложения мероприятий поддержки развития виноградарско – винодельческой отрасли в условиях членства Украины в мировой организации торговли (СОТ).

Ключевые слова: Виноградарство, виноделие, мероприятия государственного регулирования, мировая организация торговли (СОТ), винодельческая отрасль.

Annotation

In the article is represented the estimation of the state, are determined the tendencies of a development of viticulture - vine making subcomplex of the Southern region and of a suggestion of measures as for the support of a viticulture - vine making subcomplex development under the conditions of a membership of Ukraine in WTO.

Key words: Viticulture, vine making, measures of a government control, world organization of trade (WTO), vine making industry.

Список використаних джерел:

1. Авидзба А.М. Углубление интеграции в секторе виноградарства и виноделия / А.М.Авидзба, И.Г.Матчина, В.А.Загоруйко // Магарач: Виноградарство и виноделие. — 2007. — №3. — С.2-4.
2. Буркинський Б. В. Економічні проблеми виноградарства і виноделия: монографія / Б. В. Буркинський. — Одеса: Інститут проблем ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України, 2007. — 216 с.
3. Виноробство України. Історія і сучасність. — К.: ПП «Каталог універсал», 2007. — 204 с.
4. Зубець М. В. Наукові основи агропромислового виробництва в зоні Степу України / М. В. Зубець. — К.: Аграрна наука, 2004. — 844 с.
5. Н.В. Сілецька. Основні напрями підвищення економічної ефективності функціонування виноградарсько-виноробного підкомплексу регіону 2005 года. Автореф. дис. канд. екон. наук
6. О.М. Гаркуша. Формування організаційно-економічних основ високоефективного розвитку виноградарства в умовах ринкових відносин Автореф. дис. канд. екон. наук.
7. Стоянова Е. С. Фінансовий менеджмент. Российская практика. - М.: перспектива, 1995.
8. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: Навчальний посібник — К.: Атіка, 2005.
9. Матчина И. Г. Обоснование прогноза развития виноградарства и виноделия Украины до 2015 года:[міжвідомчий тематичний науковий збірник«Виноградарство і виноробство» / голова ред. кол. Власов В.] — Одеса:Optimum, 2007. — Вип. 44. — С. 76—85.
10. World economics viticultural data: (annual report of international organization of grape and wine 2007, 2008) [електронний ресурс]: www.ukrwine.pp.net.ua.
11. www/BIZ.liga.net.